

คู่มือโครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จังหวัดนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. ความเชื่อมโยง

- ๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
  - แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- ๑.๓ แผนปฏิรูปประเทศ -
- ๑.๔ แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

๒. หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรในกลุ่มผู้ปลูกพืชทำนา สวนผสม ทำนาเกลือและเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ จากเกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์ เพื่อต้องการทราบสถานการณ์การเพาะปลูกของเกษตรกรประมาณการผลิตที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยเกษตรกรจะต้องเป็นผู้มาแจ้งขึ้นทะเบียนที่สำนักงานเกษตรอำเภอตามที่ตั้งแปลงปลูก เมื่อทำการเพาะปลูกแล้ว ๑๕ วัน

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้นำเครื่องมือ และเทคโนโลยีมาปรับปรุงวิธีการรับขึ้นทะเบียน และปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- ตรวจสอบยืนยันตัวบุคคลกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง
- ตรวจสอบรูปขอบแปลงที่ดินกับฐานข้อมูลการถือครองที่ดินของกรมที่ดินและสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
- นำเครื่องจับพิกัดภูมิศาสตร์ GPS มาใช้ในการจัดเก็บพิกัดที่ตั้งแปลง วัดขนาดพื้นที่
- วาดผังแปลงเกษตรกรมดิจิตัล โดยใช้แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมค้นหาพิกัดและโปรแกรม GISagro
- ประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Qgis และใช้แผนที่ Google Map ในการค้นหาพิกัดและวาดผังแปลงเกษตรกรมดิจิตัล
- พัฒนา Mobile Application ชื่อ FARMBOOK ซึ่งเป็น สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลที่ใช้แทนสมุดทะเบียนเกษตรกร โดยเกษตรกรทุกคนสามารถดาวน์โหลดได้ผ่านสมาร์ตโฟนระบบแอนดรอยด์ และไอโอเอส (iOS) ช่วยอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรสามารถแจ้งปรับปรุงข้อมูลในทะเบียนได้ด้วยตนเอง ผ่านสมาร์ตโฟน หรือเครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต (Tablet) โดยไม่ต้องเดินทางมาที่สำนักงานเกษตรอำเภอ และสามารถตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ตามที่ให้ข้อมูลไว้กับกรมส่งเสริมการเกษตรได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อสิทธิประโยชน์และการเข้าร่วมโครงการต่างๆ และใช้เป็นหลักฐานยืนยันตัวตนความเป็นเกษตรกรในรูปแบบดิจิทัล รวมทั้งยังเป็นช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากภาครัฐ และการตรวจสอบสิทธิเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือในกรณีประสบภัยพิบัติ หรือตามมาตรการ แก้ปัญหาอื่นๆ ของภาครัฐ

ในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จะต้องมีการวาดผังแปลงเกษตรกรมดิจิตัล ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบความซ้ำซ้อนของแปลงเพาะปลูกที่เกษตรกรแจ้งปรับปรุงข้อมูล สามารถนำผังแปลงมาซ้อนทับกับข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมในพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติ เพื่อวิเคราะห์แปลงที่ได้รับผลกระทบเป็นข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช และโครงการประกันภัยพืชผล รวมทั้งสามารถนำไปซ้อนทับกับชั้นข้อมูลภูมิสารสนเทศอื่นๆ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของแปลงนั้น ๆ เช่น ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เขตชลประทาน ชั้นคุณภาพน้ำบาดาล พื้นที่ต้นน้ำ รวมถึงการวิเคราะห์สถานที่ตั้งของแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการด้าน

การตลาด เมื่อเกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียน ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และจัดทำผังแปลงดิจิทัลแล้ว จะนำข้อมูล ที่ผ่านการตรวจสอบและประมวลผลมาจัดพิมพ์ลงในสมุดทะเบียนเกษตรกรเพื่อยืนยันตัวตนเกษตรกร และ ใช้ประกอบในการเข้าร่วมโครงการหรือมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ ดังนั้น การแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุง ทะเบียนเกษตรกร เป็นประจำทุกปี ข้อมูลจะมีความครบถ้วน เป็นปัจจุบันทำให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรเป็น อย่างยิ่ง เนื่องจากทำให้ภาครัฐ สามารถวางแผนการผลิต การตลาด ส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและจัดทำโครงการ มาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรได้อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการ ที่หน่วยงานภาครัฐเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรไปใช้เป็นข้อมูลประกอบโครงการและมาตรการเพื่อให้ การสนับสนุน และช่วยเหลือเกษตรกรเป็นจำนวนมากในปีที่ผ่านมา เช่น

- การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช
- โครงการประกันภัยข้าวนาปีและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- โครงการส่งเสริมปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง
- โครงการสนับสนุนต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี
- โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว
- โครงการเยียวยาเกษตรกรชาวสวนลำไย
- โครงการสนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
- โครงการประกันรายได้ พืชเศรษฐกิจ (ข้าว ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)

ในปี ๒๕๖๕ จังหวัดนครพนม จึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานขึ้นทะเบียนและปรับปรุง ทะเบียนเกษตรกร เน้นหนักในการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบและแจ้งปรับปรุงข้อมูลการเกษตร ให้ถูกต้อง รวดเร็ว ครบถ้วน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร พร้อมทั้งจัดทำสารสนเทศ ด้านการเกษตรในภาพรวมของประเทศที่ถูกต้อง สามารถนำไปเผยแพร่ บูรณาการใช้ประโยชน์ได้ทั่วไป ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้มีความครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน
- ๓.๒ เพื่อจัดเก็บข้อมูลผังแปลงเพาะปลูกของเกษตรกร ให้มีความครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน
- ๓.๓ เพื่อนำข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ได้รับการปรับปรุง ตรวจสอบแล้ว มาวิเคราะห์ ประมวลผล ในภาพรวมของประเทศที่ถูกต้อง สามารถนำไปเผยแพร่ บูรณาการใช้ประโยชน์ได้ทั่วไปทั้งภาครัฐ และเอกชน

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

เป้าหมาย : เกษตรกร ๑๑๕,๐๐๐ ครัวเรือน

สถานที่ดำเนินการ สำนักงานเกษตรจังหวัด และ สำนักงานเกษตรอำเภอ

๕. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๕.๑ กิจกรรมปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน เป้าหมาย ๑๑๕,๐๐๐ ครัวเรือน
งบประมาณ ๓๗,๙๕๐ บาท (อำเภอเบิกจ่าย)

๑) ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรแจ้งปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน หลังจาก การเพาะปลูกแล้ว ๑๕ วัน และก่อนวันเก็บเกี่ยว

๒) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รับแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จากเกษตรกร ตามสมัครใจ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือนัดหมายเกษตรกรเพื่อขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ในหมู่บ้านหรือตำบล พร้อมทั้งวาดแปลงปลูกให้แล้วเสร็จในคราวเดียว

๓) เกษตรกรแจ้งข้อมูลการปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรตามข้อเท็จจริงด้วยตนเองผ่าน Farmbook Application

๔) กำหนดช่วงวันรณรงค์ให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ทำหน้าที่ช่วยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผู้รับผิดชอบตำบล จัดเก็บข้อมูลตามแบบฟอร์มปรับปรุงข้อมูลในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน แก้ปัญหาการไม่มาแจ้งปรับปรุงทะเบียนฯ ของเกษตรกร โดยเลือกช่วงเวลาที่มีการเพาะปลูกมากที่สุดในฤดูฝน ระหว่าง วันที่ ๑ กรกฎาคม – ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

๕) บันทึกข้อมูลที่เกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลในระบบทะเบียนเกษตรกร

๕.๒ ตรวจสอบข้อมูล

๑) การตรวจสอบเอกสาร ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการขอขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียน เช่น หลักฐานแสดงสิทธิการถือครองที่ดิน ตรวจสอบให้สัมพันธ์กับจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ที่แจ้งขึ้นทะเบียนไว้

๒) ระบบโปรแกรมตรวจสอบความถูกต้อง

๓) ตรวจสอบทางสังคม เมื่อระบบโปรแกรมตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ให้จัดพิมพ์ข้อมูลไปติดประกาศ ในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นเวลา ๓ วัน (กำหนดให้มีการติดประกาศทุกชนิดพืช ทั้งแปลงเดิมและแปลงใหม่) เพื่อให้เกษตรกรในหมู่บ้าน/ชุมชนนั้นตรวจสอบ โดยเกษตรกรต้องลงนามยืนยันความถูกต้องข้อมูลของตนเอง มิฉะนั้น จะถือว่าไม่ผ่านการตรวจสอบ หรือสามารถคัดค้าน หากข้อมูลของตนเองหรือเกษตรกรรายอื่นไม่ถูกต้อง

๔) ตรวจสอบพื้นที่ ให้ดำเนินการทั้งแปลงเดิมและแปลงใหม่ เพื่อป้องกันการแจ้งขึ้นทะเบียนซ้ำซ้อน โดยผู้ดำเนินการตรวจสอบใช้เครื่อง GPS ออกเดินสำรวจรอบแปลงพื้นที่จริง เพื่อวัดและจับพิกัดแปลง หรือ วาดแปลงด้วยระบบ เช่น Geoplot, GISagro, FAARMis Application , QGIS หรือตรวจสอบโดยภาพถ่ายแปลงปลูก ร่วมกับผู้นำชุมชน/ ออม.

๕.๓ วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

๕.๔ เผยแพร่ข้อมูล

๑) เชื่อมโยงหรือจัดส่งข้อมูลทะเบียนเกษตรกรเพื่อใช้ในมาตรการของภาครัฐ

๒) เผยแพร่ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วทางเว็บไซต์และจัดพิมพ์เป็นเอกสาร

๓) จัดทำสมุดทะเบียนเกษตรกร เพื่อพิมพ์ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร แจกจ่ายให้กับเกษตรกร

๕.๕ อำนวยความสะดวก

๑) ดูแลบำรุงรักษาฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร และประกันภัยพืชผล สำหรับการให้บริการ บันทึกข้อมูล ประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ และจัดทำสารสนเทศด้านการเกษตร พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับการสนับสนุน ข้อมูลให้กับหน่วยงานภาครัฐ ในการเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรไปใช้เป็นข้อมูลประกอบโครงการ และ มาตรการต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

๒) ประชาสัมพันธ์ ติดตามนิเทศ อบรม สัมมนา จัดทำเอกสารคู่มือ เพื่อบริหารจัดการโครงการ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

๖. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๔			ปี ๒๕๖๕							หน่วยงาน		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		ส.ค.	ก.ย.
๑. ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร													
๑.๑ เกษตรกรแจ้งปรับปรุงข้อมูล	←-----→												สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๑.๒ รมรทให้ อทม.จัดเก็บข้อมูล											←→		สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๑.๓ ปรับปรุงข้อมูลในสมุดทะเบียนเกษตรกร	←-----→												สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๒. ตรวจสอบข้อมูล (ติดประกาศ / จัดทำผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัล)	←-----→												สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๓. อำนาจการ	←-----→												สนง.กษจ.

๗. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๕

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต (Output)

๑. มีการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
๒. มีการจัดเก็บข้อมูลผังแปลงเพาะปลูกของเกษตรกรที่มากขึ้นทะเบียนใหม่หรือปรับปรุงพื้นที่เพาะปลูก

๘.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

มีข้อมูลประกอบการเข้าร่วมโครงการ และมาตรการของภาครัฐ หรือ เอกชนกรณีที่มีโครงการช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งจะทำให้การสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

๘.๓ ตัวชี้วัด

- เชิงปริมาณ มีการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร จำนวน ๑๑๕,๐๐๐ ครัวเรือน
- เชิงคุณภาพ มีข้อมูลประกอบการเข้าร่วมโครงการ และมาตรการของภาครัฐ หรือ เอกชนกรณีที่มี

โครงการช่วยเหลือเกษตรกร

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มีการวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการผลิต การตลาด ส่งเสริมการเกษตร บูรณาการข้อมูลร่วมกัน ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะทำให้เกษตรกรได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และได้รับประโยชน์สูงสุด

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

นางวรภาพ สิริสุวรรณมา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทร. ๐๙๐ ๒๗๙ ๘๔๗๑